SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 11. decembra 2008 *

V zadevi C-295/07 P,

katere predmet je pritožba na podlagi člena 56 Statuta Sodišča, vložena 20. junija 2007,

Komisija Evropskih skupnosti, ki jo zastopa J. Flett, zastopnik, z naslovom za vročanje v Luksemburgu,

pritožnica,

drugi stranki v postopku:

Département du Loiret, ki ga zastopa A. Carnelutti, odvetnik,

tožeča stranka na prvi stopnji,

Scott SA, s sedežem v Saint-Cloudu (Francija), ki jo zastopajo J. Lever, QC, J. Gardner in G. Peretz, barristers, po pooblastilu R. Griffitha in M. Papadakisa, solicitors,

intervenientka na prvi stopnji,

* Jezik postopka: francoščina.

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi P. Jann (poročevalec), predsednik senata, M. Ilešič, A. Tizzano, A. Borg Barthet in J.-J. Kasel, sodniki,

generalni pravobranilec: P. Mengozzi,
sodni tajnik: R. Grass,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 5. junija 2008

izreka naslednjo

Sodbo

1 Komisija Evropskih skupnosti s pritožbo predlaga razveljavitev sodbe Sodišča prve stopnje Evropskih skupnosti z dne 29. marca 2007 v zadevi Département du Loiret proti Komisiji (T-369/00, Recueil, str. II-851, v nadaljevanju: izpodbijana sodba), s katero je Sodišče prve stopnje Odločbo Komisije 2002/14/ES z dne 12. julija 2000 o državni pomoči, ki jo je Francija dodelila družbi Scott Paper SA/Kimberly-Clark (UL 2002, L 12, str. 1, v nadaljevanju: sporna odločba), razglasilo za nično v delu, v katerem se nanaša na pomoč, dodeljeno v obliki preferenčne cene zemljišča iz člena 1.

Pravni okvir

Uredba (ES) št. 659/1999

2 Člen 14 Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena [88] Pogodbe ES (UL L 83, str. 1) z naslovom „Vračilo pomoči“ določa:

„1. Če se v primerih nezakonite pomoči sprejmejo negativne odločbe, Komisija odloči, da mora zadevna država članica sprejeti vse potrebne ukrepe, da upravičenec vrne pomoč (v nadaljnjem besedilu ‚odločba o vračilu‘). Komisija ne zahteva vračila pomoči, če bi bilo to v nasprotju s splošnim načelom prava Skupnosti.

2. Pomoč, ki se vrne na podlagi odločbe o vračilu, vključuje obresti po primerni obrestni meri, ki jo določi Komisija. Obresti se plačajo od datuma, ko je bila nezakonita pomoč na razpolago upravičencu, do datuma vračila.

3. Brez poseganja v odločbo Sodišča […] na podlagi člena [242] Pogodbe se vračilo izvede nemudoma in skladno s postopki, določenimi v nacionalni zakonodaji zadevne države članice, če omogočajo takojšnjo in učinkovito izvajanje odločbe Komisije. V ta namen in v primeru postopka pred državnimi sodišči zadevne države članice sprejmejo vse potrebne ukrepe, ki so jim na voljo v teh pravnih sistemih, vključno z začasnimi ukrepi, brez poseganja v pravo Skupnosti.“

Obvestilo o obrestnih merah, ki se uporabljajo za vračilo nezakonitih pomoči

3 V Obvestilu 2003/C 110/08 z dne 8. maja 2003 o obrestnih merah, ki se uporabljajo za vračilo nezakonitih pomoči (UL C 110, str. 21, v nadaljevanju: Obvestilo iz leta 2003), je Komisija določila naslednje:

„[…]

[…] postavilo [se je] vprašanje, ali morajo biti obresti navadne ali izračunane na podlagi obrestnoobrestnega računa. […] Komisija presoja, da se je [do] tega nujno treba opredeliti.

[…]

[…] [K]ljub različnim položajem [se] zdi, da je posledica nezakonite pomoči prejemniku zagotoviti sredstva pod podobnimi pogoji, kakor veljajo za srednjeročna brezobrestnega posojila. V skladu s tem se zdi uporaba obrestnih obresti potrebna za zagotovitev popolne nevtralizacije finančnih ugodnosti, ki izhajajo iz tega položaja.

Komisija zato obvešča države članice in zainteresirane stranke, da bo v vseh odločbah o odreditvi vračila nezakonite pomoči, ki jih bo v prihodnosti sprejela, uporabljala

referenčno stopnjo, ki se uporablja za izračun neto ekvivalenta dotacije regionalnih pomoči na podlagi obrestnoobrestnega računa. V skladu z običajno tržno prakso bi morale biti obrestne obresti izračunane letno. Podobno Komisija od držav članic pričakuje, da bodo uporabljale obrestne obresti pri izvajanju nerešenih odločb o vračilu, razen kadar to ni v skladu s splošnim načelom prava Skupnosti."

Uredba (ES) št. 794/2004

4 Člen 11 Uredbe Komisije (ES) št. 794/2004 z dne 21. aprila 2004 o izvajanju Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 (UL L 140, str. 1) z naslovom „Način uporabe obrestne mere" določa:

„1. Obrestna mera, ki se uporabi, je obrestna mera, ki velja na datum, ko je nezakonita pomoč dana na voljo upravičencu.

2. Obrestna mera se do datuma vračila pomoči izračuna na podlagi obrestnoobrestnega računa. Na natečene obresti v prejšnjem letu se obračunajo obresti za vsako poznejše leto.

3. Obrestna mera iz odstavka 1 se uporablja za celotno obdobje do datuma vračila. Če pa od datuma, ko je nezakonita pomoč dana na voljo upravičencu, do datuma vračila

pomoči preteče več kakor pet let, se obrestna mera vsakih pet let izračuna tako, da se za osnovo vzame obrestna mera, ki velja v času ponovnega izračuna.“

5 V skladu s členom 13, peti odstavek, navedene uredbe, se člen 11 uporablja v zvezi z vsako odločbo o vračilu pomoči, ki se priglasi po datumu začetka veljavnosti te uredbe.

Dejansko stanje in sporna odločba

6 Dejansko stanje, kot izhaja iz točk od 1 do 8 izpodbijane sodbe, je mogoče povzeti kot sledi.

7 Mesto Orléans (Francija), departma Loiret (Francija) in družba Scott SA (v nadaljevanju: Scott) so 31. avgusta 1987 sklenili dogovor glede prodaje zemljišča družbi Scott za postavitev tovarne. Ta dogovor je določal, da naj bi departma Loiret in mesto Orléans prispevala največ 80 milijonov francoskih frankov (FRF) (12,2 milijona EUR) za ureditev zemljišča v korist družbe Scott.

8 Družba Kimberly-Clark Corp je januarja 1996 kupila družbo Scott ter napovedala, da se bo tovarna zaprla januarja 1998. Družba Procter & Gamble je junija 1998 kupila premoženje tovarne, in sicer zemljišče in tovarno papirja.

9 Komisija je, potem ko je na podlagi poročila francoskega računskega sodišča, ki je bilo objavljeno novembra 1996, prejela pritožbo glede zadevne pomoči, po izmenjavi podatkov s francoskimi organi od januarja 1997 do aprila 1998 navedene organe z dopisom z dne 10. julija 1998 obvestila o svoji Odločbi z dne 20. maja 1998 o začetku postopka, določenega v členu 93(2) Pogodbe ES (postal člen 88(2) ES).

10 Sporna odločba je v izpodbijani sodbi zapisana tako:

„10 Po spremembi [sporna] odločba določa:

‚Člen 1

Državne pomoči v obliki preferenčnih cen zemljišča in preferenčne stopnje vodnega povračila, ki jih je Francoska republika odobrila v korist družbe Scott, za znesek 39,58 milijona FRF (6,03 milijona EUR) ali v sedanji vrednosti 80,77 milijona FRF (12,3 milijona EUR) glede preferenčne cene zemljišča […] so nezdružljive s skupnim trgom.

Člen 2

1. Francija sprejme vse potrebne ukrepe, da od upravičenca izterja pomoči, ki so navedene v členu 1 in so mu že nezakonito dane na razpolago.

2. Vračilo se izvede takoj v skladu s postopki nacionalnega prava, če omogočajo takojšnjo in učinkovito izvršitev te odločbe. Pomoč, ki se vrne, vključuje obresti od datuma, ko je bila dana na razpolago upravičencu, do datuma vračila. Obresti se izračunajo na podlagi referenčne stopnje, uporabljene za izračun enakovredne subvencije v okviru regionalnih pomoči.‘

11 Glede naložitve plačila obresti je Komisija ugotovila (uvodna izjava 239 [sporne] odločbe):

‚[D]a se ponovno vzpostavijo gospodarski pogoji, s katerimi bi se moralo podjetje soočiti, če mu pomoč, nezdružljiva s skupnim trgom, ne bi bila odobrena, morajo francoski organi sprejeti vse potrebne ukrepe za ukinitev ugodnosti, ki izhajajo iz pomoči, in za vračilo te od upravičenca.

[…]‘

12 Tako se pri sedanji vrednosti pomoči, ki jo je treba vrniti in ki jo je izračunala Komisija, in sicer 80,77 milijona FRF (glej točko 10 zgoraj), upošteva uporabo obrestne mere od datuma dodelitve nezakonite pomoči do datuma izdaje [sporne] odločbe. Ta obrestna mera ustreza referenčni stopnji, ki jo je uporabila Komisija za izračun elementa pomoči javnih subvencij v Franciji, in sicer ‚5,7 % od 1. januarja 2000' (uvodni izjavi 172 in 239 [sporne] odločbe)."

Postopek na prvi stopnji in izpodbijana sodba

11 Departma Loiret je 4. decembra 2000 v tajništvu Sodišča prve stopnje vložil tožbo zoper sporno odločbo, s katero je predlagal razglasitev ničnosti Odločbe, ker razglaša za nezakonito državno pomoč, ki je bila dodeljena v obliki preferenčne cene zemljišča, in nalaga vračilo zneska v višini 39,58 milijona FRF (6,03 milijona EUR) ali v sedanji vrednosti 80,77 milijona FRF (12,3 milijona EUR).

12 Družba Scott, ki je prav tako pri Sodišču prve stopnje vložila tožbo za delno razglasitev ničnosti sporne odločbe (zadeva Scott proti Komisiji, T 366/00), je v tem postopku intervenirala v podporo predlogom departmaja Loiret.

13 Komisija je Sodišču prve stopnje predlagala, naj tožbo departmaja Loiret zavrne kot neutemeljeno.

14 Sodišče prve stopnje je z izpodbijano sodbo razsodilo, da sporna odločba v zvezi s pripisom obresti ni dovolj utemeljena. Zato je ugodilo petemu delu drugega tožbenega razloga in to odločbo razglasilo za nično v delu, v katerem se nanaša na pomoč, odobreno v obliki preferenčne cene spornega zemljišča iz člena 1, ne da bi preučilo preostale tožbene razloge in trditve, ki so bili navedeni v podporo tožbi.

15 Sodišče prve stopnje je v zvezi z uporabo obrestne mere, izračunane na podlagi obrestnoobrestnega računa, v točki 36 izpodbijane sodbe ugotovilo, da v sporni odločbi ni pojasnjeno, da je bila uporabljena obrestna mera, izračunana na podlagi obrestnoobrestnega računa, in da lahko bralec z izračunom razmerja med začetno vrednostjo in „sedanjo vrednostjo“ pomoči, kot je opisana v navedeni odločbi, sklepa, da je bila uporabljena obrestna mera, izračunana na podlagi obrestnoobrestnega računa. Nikjer niso navedeni razlogi, zaradi katerih je treba uporabiti obrestno mero, izračunano na podlagi obrestnoobrestnega računa, in ne navadne obrestne mere.

16 Dalje, Sodišče prve stopnje je v točki 43 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je naložitev plačila obresti, izračunanih na podlagi obrestnoobrestnega računa, v obravnavani zadevi prvi izraz nove in pomembne politike Komisije, ki je sploh ni pojasnila. Komisija bi morala v izpodbijani odločbi po eni strani navesti, da se je odločila, da pripiše obresti, in po drugi strani utemeljiti svoj pristop.

17 Iz točke 44 izpodbijane sodbe izhaja, da je bila ta obveznost obrazložitve toliko večja, ker je glede na čas, ki je pretekel med prodajo zemljišča in sporno odločbo, in sicer trinajst let, imela naložitev plačila obresti, izračunanih na podlagi obrestnoobrestnega računa, velike finančne posledice za znesek pomoči, ki ga je treba vrniti.

18 Sodišče prve stopnje je v točki 45 izpodbijane sodbe ugotovilo, da obrazložitev sporne odločbe tudi v zvezi z višino uporabljene obrestne mere ni bila zadostna.

19 Sodišče je nato v točki 49 izpodbijane sodbe, kot odgovor na trditev Komisije, da je uporaba obrestne mere, izračunane na podlagi obrestnoobrestnega računa, za diskontiranje začetne vrednosti subvencije utemeljena s potrebo po vzpostavitvi učinkovite konkurence z ukinitvijo ugodnosti, ki jih je imel upravičenec, razsodilo, da taka utemeljitev po eni strani predpostavlja, da ima upravičenec še vedno tako ugodnost na ta dan, in po drugi strani, da je oblika sporne pomoči podobna brezobrestnemu posojilu zneska, ki je enak vrednosti začetne subvencije. Sporna odločba o tem ne vsebuje nobenega pojasnila.

20 Sodišče prve stopnje je v zvezi s tem v točki 50 izpodbijane sodbe opozorilo, da glede na obliko pomoči, ki je bila leta 1987 dodeljena družbi Scott, in sicer prenos urejenega zemljišča po preferenčni ceni, sploh ni očitno, da diskontiranje ocenjene vrednosti začetne subvencije z uporabo obrestne mere, izračunane na podlagi obrestnoobrestnega računa, v višini 5,7 % med zadevnim obdobjem doseže številko, ki ustreza vrednosti ugodnosti, ki jo je imel upravičenec kot lastnik premoženja leta 2000.

21 Iz točke 51 izpodbijane sodbe izhaja, da poleg tega ni bilo sporno, da sta bila zemljišče in tovarna leta 1998 prodana družbi Procter & Gamble. Vendar je bila cena, ki so jo navedli francoski organi – ob upoštevanju, da Komisija ne izpodbija, da se je ta prodaja zgodila v običajnih tržnih pogojih in to prodajo analizira v sporni odločbi, tako da sprejme možnost, da je bilo zemljišče prodano za to ceno – nižja ne samo od vrednosti, ki jo je določila Komisija leta 1987, ampak tudi od cene, ki jo je plačala družba Scott.

22 Sodišče prve stopnje je v točki 52 izpodbijane sodbe menilo, da v teh okoliščinah in ker v sporni odločbi ni obrazložitve glede vezi med domnevno ugodnostjo, ki naj bi jo imela družba Scott leta 2000, in zneskom 80,77 milijona FRF, ne more izvajati sodnega nadzora glede tega, ali obrestna mera, izračunana na podlagi obrestnoobrestnega računa, dosega sedanjo vrednost, ki ustreza vrednosti ugodnosti, ki jo je treba odpraviti.

23 Nazadnje, Sodišče prve stopnje v točki 53 izpodbijane sodbe ugotavlja, da v sporni odločbi obstaja očitno protislovje, ker ni nikjer utemeljena uporaba obresti, izračunanih na podlagi obrestnobrestnega računa, do datuma njenega sprejetja, nato pa do vračila pomoči uporaba obresti, izračunanih na podlagi navadne obrestne mere. Člen 2 te odločbe je namreč s tem, ko je določal, da je treba vračilo opraviti v skladu z nacionalni predpisi, povzročil, da so se obresti za obdobje od datuma sporne odločbe do datuma povračila pomoči računale po navadni obrestni meri.

Postopek pred Sodiščem in predlogi strank

24 Komisija je 20. junija 2007 pri sodnem tajništvu Sodišča vložila pritožbo zoper izpodbijano sodbo.

25 Komisija Sodišču predlaga, naj ugotovi, da je ta pritožba utemeljena, in naj posledično izpodbijano sodbo v celoti razveljavi. Poleg tega je Komisija Sodišču predlagala, naj glede na stanje postopka o tem razsodi, pri čemer naj upošteva, da je sporna odločba glede uporabe obrestne mere, izračunane na podlagi obrestnoobrestnega računa, dovolj obrazložena. V nasprotnem primeru Komisija Sodišču predlaga, če bi to menilo, da o nekaterih vprašanjih ne more razsoditi, naj zadevo vrne v ponovno odločanje Sodišču prve stopnje, da o tem odloči.

26 Zato je Komisija Sodišču predlagala tudi, naj departmaju Loiret naloži plačilo njegovih stroškov in stroškov, ki jih je priglasila Komisija v postopku pred Sodiščem prve stopnje, družbi Scott pa naj naloži plačilo njenih stroškov v postopku pred Sodiščem in Sodiščem prve stopnje.

27 Departma Loiret predlaga, naj se pritožba v celoti zavrne in naj se Komisiji naloži plačilo stroškov postopka.

28 Družba Scott predlaga, naj se pritožba Komisije zavrne in naj se odredi, da slednja plača stroške, ki jih je imela družba Scott pri obrambi svojih interesov v tem postopku.

Pritožba

29 Komisija v podporo svoji pritožbi uveljavlja osem pritožbenih razlogov, ki jih utemeljuje s temi trditvami:

– odločba je zadostno obrazložena, če je na podlagi preprostega matematičnega izračuna mogoče ugotoviti, katera metoda izračuna je bila uporabljena;

– uporaba obrestne mere, izračunane na podlagi obrestnoobrestnega računa, je nujno zajeta v obrazložitvi sporne odločbe glede na cilj vzpostavitve predhodnega stanja;

– nezakonita obrnitev dokaznega bremena: tožeča stranka bi morala dokazati, da je prišlo do zatrjevane spremembe v praksi; Komisiji ni treba dokazati, da ni prišlo do takšne spremembe;

– Komisija ni zakonsko zavezana dokazovati, da ima prejemnik ugodnosti v času naloga za vračilo;

– sodba se opira na predvidevanja in ne na dokaze ter prenaša dokazno breme glede zatrjevane prodajne cene premoženja tovarne na družbo Procter & Gamble;

– zatrjevana cena enajst let po dodelitvi pomoči ni upoštevna za izračun zneska pomoči, ki ga je treba vrniti;

– v skladu z obveznostjo Komisije, da zagotavlja izvrševanje končnih odločb na področju državnih pomoči, izhaja, da je treba, če končna odločba ne določa drugače, glede vprašanja, ali je treba za izračun vračila uporabiti navadno obrestno mero ali tisto, izračunano na podlagi obrestnoobrestnega računa, uporabiti pravo Skupnosti in ne nacionalnega prava; in

– vprašanje obrestne mere je mogoče obravnavati ločeno od vprašanja glavnice: nikjer ni pravne podlage za razglasitev ničnosti sporne odločbe, razen v delu, v katerem je uporabljena obrestna mera, ki je višja od navadne obrestne mere.

Prvi pritožbeni razlog

Trditve strank

30 Komisija meni, da je odločba zadostno obrazložena, če je na podlagi preprostega matematičnega izračuna mogoče ugotoviti, katera metoda izračuna je bila uporabljena (v tej zadevi obresti, izračunane na podlagi obrestnoobrestnega računa). Vendar so bili v sporni odločbi podani vsi potrebni podatki, enačba pa je bila vsem poznana. Zato Sodišče prve stopnje ne more razglasitve ničnosti sporne odločbe utemeljiti zlasti na dejstvu, kot je poudarjeno v točki 36 izpodbijane sodbe, da lahko bralec le iz matematičnega izračuna sklepa, da se je uporabila obrestna mera, izračunana na podlagi obrestnoobrestnega računa.

31 Departma Loiret meni, da je ta pritožbeni razlog brezpredmeten, ker naj ugotovitev Sodišča prve stopnje, ki je bila izpodbijana s tem pritožbenim razlogom, ne bi pomenila elementa obrazložitve Sodišča prve stopnje, ampak le opisni element, ki nadomešča nenavedbo in nepojasnilo uporabljene metode diskontiranja v besedilu sporne odločbe. Sodišče prve stopnje bi moralo namreč to odločbo razglasiti za nično, saj v navedeni odločbi ni obrazložitve v zvezi z uporabo te metode, ki jo Komisija do takrat v praksi še ni uporabljala.

32 Družba Scott prav tako meni, da gre le za povzemanje dejanskega stanja, na katerem pa Sodišče prve stopnje ni utemeljilo razglasitve ničnosti sporne odločbe.

Presoja Sodišča

33 Res je, da je ugotovitev Sodišča prve stopnje iz točke 36 izpodbijane sodbe, da sporna odločba ne pojasnjuje, da gre za obrestno mero, izračunano na podlagi obrestnoobrestnega računa, in da lahko bralec le iz izračuna sklepa, da se je uporabila obrestna mera, izračunana na podlagi obrestnoobrestnega računa, v analizi Sodišča prve stopnje glede tega, ali je Komisija zadostno obrazložila svojo odločitev o diskontiranju vrednosti pomoči, ko je določila obresti, izračunane z obrestnoobrestnim računom.

34 Vendar iz branja tega dela v njegovem kontekstu in zlasti v zvezi s točkami od 37 do 43 izpodbijane sodbe jasno izhaja, da je to le delna ugotovitev in ne pomeni utemeljitve sklepa Sodišča prve stopnje iz točke 54 izpodbijane sodbe, da sporna odločba ni zadostno obrazložena. Ta sklep bolj temelji na ugotovitvi iz točke 36 izpodbijane sodbe, da bi morala Komisija navesti razloge, zakaj je določila obrestno mero, izračunano na podlagi obrestnoobrestnega računa, namesto navadne obrestne mere.

35 Prvi pritožbeni razlog je treba torej zavrniti kot brezpredmetnega.

Drugi pritožbeni razlog

Trditve strank

36 Komisija s tem, ko se ponovno sklicuje na točko 36 izpodbijane sodbe, meni, da je uporaba obrestne mere, izračunane na podlagi obrestnoobrestnega računa, vsekakor nujno vključena v obrazložitvi sporne odločbe ob upoštevanju cilja odprave koristi in vzpostavitve stanja, kakršno je bilo pred dodelitvijo pomoči. Inflacija naj bi bila

moderen ekonomski pojav, ki naj bi se izražal z letnimi obrestnimi obresti. Zato sedanje vrednosti denarja posledično ne bo mogoče pravilno določiti in odpraviti koristi, če ne bomo uporabili obrestne mere, izračunane na podlagi obrestnoobrestnega računa. Ta analiza naj bi bila potrjena s sodbo Sodišča prve stopnje z dne 8. junija 1995 v zadevi Siemens proti Komisiji (T-459/93, Recueil, str. II-1675, točke od 96 do 98).

37 Departma Loiret meni, prvič, da uporaba obrestne mere, izračunane na podlagi obrestnoobrestnega računa, ni mogla biti implicirana glede na takrat veljavni pravni red, stališča in prakso Komisije.

38 Departma Loiret v zvezi z metodo izračuna obresti zlasti poudarja, da je bila z dopisom Komisije državam članicam SG(91) D/4577 z dne 4. marca 1991 (obvestilo državam članicam o podrobnih pravilih za priglasitev pomoči in o podrobnih postopkovnih pravilih glede odobrenih pomoči, ki kršijo pravila člena [88](3) Pogodbe ES) izrecno pojasnjena metoda izračuna, ki jo predvideva nacionalno pravo države, naslovnice negativne odločbe. Komisija je namreč na koncu odstavka 4, točka 2, tega dopisa navedla, da je treba vračilo „opraviti v skladu z določbami nacionalnega prava vključno s tistimi, ki se nanašajo na zamudne obresti za terjatve države“.

39 Z navedenim dopisom, katerega referenčno vlogo je priznalo Sodišče v sodbi z dne 24. septembra 2002 v zadevi Falck in Acciaierie di Bolzano proti Komisiji (C-74/00 P in C-75/00 P, Recueil, str. I-7869, točki 164 in 165), je Komisija pojasnila, katero pravo je treba uporabljati za obresti do sprejetja Uredbe št. 794/2004. Obvestilo iz leta 2003 je to pravo spremenilo le glede metode diskontiranja.

40 Vendar je v zadevnem obdobju iz nacionalne zakonodaje številnih držav članic izhajalo – in še vedno izhaja – da je mogoče sedanjo ceno dobiti s pripisom navadnih obresti.

41 Drugič, tako kot izhaja iz sodbe Sodišča z dne 26. novembra 1975 v zadevi Groupement des fabricants de papiers peints de Belgique in drugi proti Komisiji (73/74, Recueil, str. 1491) sporne odločbe ni bilo mogoče nikakor implicitno obrazložiti, ker je občutno presegla okvire prejšnjih odločb.

42 Družba Scott zatrjuje, da ta pritožbeni razlog ne ustreza trditvam, ki jih je navedlo Sodišče prve stopnje v zvezi z utemeljitvijo razglasitve ničnosti sporne odločbe in da je prav tako v nasprotju s predhodno zakonodajno zgodovino in prakso Komisije v zadevnem obdobju.

Presoja Sodišča

43 Najprej je treba ugotoviti, da je Sodišče prve stopnje v točki 35 izpodbijane sodbe pravilno ugotovilo, da iz ustaljene sodne prakse izhaja, da mora biti obrazložitev, ki se zahteva v členu 253 ES, prilagojena vrsti obravnavanega akta, ter mora jasno in nedvoumno izražati razlogovanje institucije, ki je akt izdala, tako da se lahko stranke seznanijo z utemeljitvijo sprejetega ukrepa in da pristojno sodišče izvrši nadzor. Zahtevo po obrazložitvi je treba presojati glede na okoliščine posameznega primera, zlasti vsebino akta, lastnosti podanih razlogov in interesa za pojasnitev, ki ga imajo lahko naslovniki ali druge osebe, ki jih ukrep neposredno in posamično zadeva.

V obrazložitvi ni treba podrobno navesti vseh upoštevnih dejanskih in pravnih okoliščin, ker se vprašanje, ali obrazložitev izpolnjuje zahteve iz člena 253 ES, ne nanaša le na besedilo tega člena, ampak tudi na njegov okvir in vsa pravna pravila, ki urejajo zadevno področje (glej zlasti sodbi z dne 2. aprila 1998 v zadevi Komisija proti Sytraval in Brink's France, C-367/95 P, Recueil, str. I-1719, točka 63, ter z dne 10. julija 2008 v zadevi Bertelsmann in Sony Corporation of America proti Impali, C-413/06 P, ZOdl., str. I-4951, točka 166).

44 Poleg tega iz sodne prakse prav tako izhaja, da je mogoče odločbo Komisije, ki je umeščena v ustaljeno prakso odločanja, obrazložiti le s povzemanjem, zlasti s sklicevanjem na to prakso, ko pa gre odločba dlje od njenih predhodnic, mora Komisija svoje razlogovanje razviti izrecno (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Groupement des fabricants de papiers peints de Belgique in drugi proti Komisiji, točka 31, ter sodbo z dne 30. septembra 2003 v zadevi Nemčija proti Komisiji, C-301/96, Recueil, str. I-9919, točki 88 in 92).

45 Kot je v točki 38 sklepnih predlogov navedel generalni pravobranilec, se ta zahteva uporabi *a fortiori* v primeru domnevno implicitne obrazložitve.

46 Vendar ni sporno, da v času sprejetja sporne odločbe nobena določba prava Skupnosti niti sodna praksa Sodišča ali Sodišča prve stopnje ni podrobno določala, da je treba obresti, ki jih je treba prišteti pomoči, ki jo je treba vrniti, izračunati na podlagi obrestnoobrestnega računa. Komisija je nasprotno, kot je poudarilo tudi Sodišče prve stopnje v točki 40 izpodbijane sodbe, v Obvestilu iz leta 2003 izrecno priznala, da se je postavilo vprašanje, ali morajo biti obresti navadne ali izračunane na podlagi obrestnoobrestnega računa, in presodila, da se je treba nujno opredeliti do tega. Zato je obvestila države članice in zainteresirane stranke, da bo v vseh odločbah o odreditvi vračila nezakonite pomoči, ki jih bo v prihodnosti sprejela, uporabljala referenčno stopnjo na podlagi obrestnoobrestnega računa.

47 Poleg tega je treba ugotoviti, da je Komisija v odgovoru z dne 11. septembra 2006 na dopis Sodišča prve stopnje z dne 27. julija 2006 priznala, da v njenih predhodnih končnih negativnih odločbah ni bilo pojasnjeno, da je treba uporabiti metodo obrestne mere, izračunane na podlagi obrestnoobrestnega računa.

48 Sicer pa Komisija v skladu z ugotovitvami Sodišča prve stopnje v točki 42 izpodbijane sodbe ni mogla navesti niti ene predhodne odločbe pred sporno odločbo, ki bi dejansko nalagala obresti, izračunane na podlagi obrestnoobrestnega računa. Komisija je v zvezi s tem pred Sodiščem brez dodatnih pojasnil opozorila, da je Sodišču prve stopnje že sporočila primere državnih pomoči, za katere je Komisija uporabila obresti, izračunane na podlagi obrestnoobrestnega računa.

49 Sodišče prve stopnje je torej v točki 43 izpodbijane sodbe upravičeno ugotovilo, da je bila naložitev plačila obresti, izračunanih na podlagi obrestnoobrestnega računa, v obravnavanem primeru prvi izraz nove in pomembne politike Komisije, ki bi jo ta morala utemeljiti.

50 Iz tega sledi, da v nasprotju s tem, kar zatrjuje Komisija, tudi če bi sporna odločba pojasnjevala, da je treba ugodnosti, ki izhajajo iz pomoči, zaradi vzpostavitve prejšnjega stanja odpraviti, za uporabo obrestne mere, izračunane na podlagi obrestnoobrestnega računa, ne bi bilo mogoče šteti, da je nujno implicirana v obrazložitvi sporne odločbe.

51 Zato je treba drugi pritožbeni razlog zavrniti kot neutemeljenega.

Tretji pritožbeni razlog

Trditve strank

52 Komisija s tem, ko se sklicuje na točko 42 izpodbijane sodbe, zatrjuje, da ta sodba nezakonito prenaša dokazno breme v postopkih državne pomoči in postopkih pred Sodiščem prve stopnje. Departma Loiret ni predložil nobenih dokazov v podporo svoji trditvi, da je Komisija spremenila svojo prakso, Komisija pa je vsekakor to trditev ovrgla zlasti v odgovoru z dne 11. septembra 2006 na vprašanje Sodišča prve stopnje.

53 Departma Loiret meni, da je ta pritožbeni razlog dejansko in pravno napačen. Ta departma je pred Sodiščem prve stopnje zadostno utemeljil svoj ničnostni tožbeni razlog v zvezi z neobrazložitvijo glede na predhodno prakso, zato bi morala Komisija, ki *per definitionem* najbolje pozna svojo prakso, popraviti trditve, za katere je menila, da so nepravilne.

54 Družba Scott je prav tako opozorila, da sta skupaj z departmajem Loiret Sodišču prve stopnje podrobno predstavila, da iz njunih raziskav izhaja, da Komisija pred sporno odločbo ni nikoli uporabljala izračuna obresti na podlagi obrestnoobrestnega računa. Če bi glede tega poskušali uveljavljati prenos dokaznega bremena, bi bilo to popolnoma neutemeljeno.

Presoja Sodišča

55 Uvodoma je treba poudariti, da je vprašanje, kakšna je bila praksa odločanja Komisije pred sporno odločbo, načeloma dejansko vprašanje, ki ga Sodišče v okviru pritožbe ne more obravnavati, saj je le Sodišče prve stopnje pristojno za ugotavljanje in presojo upoštevnih dejstev ter za presojo dokazov (glej v tem smislu sodbo z dne 28. junija 2005 v zadevi Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, ZOdl. str. I-5425, točki 177 in 180).

56 Nasprotno pa je Sodišče pristojno, da preveri, ali so bila glede dokaznega bremena in izvedbe dokazov spoštovana splošna pravna načela (glej v tem smislu sodbo z dne 17. decembra 1998 v zadevi Baustahlgewebe proti Komisiji, C-185/95 P, Recueil, str. I-8417, točka 24, ter zgoraj navedeno sodbo Bertelsmann in Sony Corporation of America proti Impali, točka 29).

57 Vendar je treba najprej opozoriti, da je nezadostnost obrazložitve, ki pomeni kršitev člena 253 ES, bistvena kršitev postopka v smislu člena 230 ES in je zato izpodbojni razlog, na katerega lahko oziroma mora paziti sodišče Skupnosti po uradni dolžnosti (sodba z dne 20. februarja 1997 v zadevi Komisija proti Daffix, C-166/95 P, Recueil, str. I-983, točka 24, ter zgoraj navedena sodba Bertelsmann in Sony Corporation of America proti Impali, točka 174).

58 Sodišče prve stopnje lahko zato tej instituciji v okviru preizkusa glede določitve, ali je bila sporna odločba zadostno ali nezadostno obrazložena glede izračuna obresti, preuči

vprašanje, kakšna je bila predhodna praksa odločanja Komisije pred sporno odločbo, postavlja v zvezi s tem vprašanja in iz odgovorov izvede potrebne sklepe.

59 Tretjemu pritožbenemu razlogu zato ni mogoče ugoditi.

Četrti pritožbeni razlog

Trditve strank

60 Komisija ob sklicevanju na točki 50 in 52 izpodbijane sodbe meni, da iz nje izhaja napačna ugotovitev, da je Komisija zakonsko zavezana upoštevati, da ima prejemnik v času naloga za vračilo ugodnosti. Meni, da to pojmovanje temelji na napaki v zvezi z bistvenim namenom in ciljem ureditve državnih pomoči, ki naj bi se dejansko nanašala na konkurenco med državami članicami in ne na konkurenco med podjetji. Komisija je le dokazala, da so bili na dan odobritve pomoči izpolnjeni pogoji iz člena 87(1) ES. Komisija niti ni bila zavezana še enkrat preveriti, ali so bili ti pogoji izpolnjeni v času izdaje naloga za vračilo, niti ni bila za to pristojna.

61 Departma Loiret meni, da ta pritožbeni razlog ni utemeljen, saj izpodbijani sodbi daje pomen, ki ga nima. Sodišče prve stopnje namreč ni nameravalo uvesti novega pogoja za vračilo, to je, da je imela družba Scott na dan, ko je bila izdana negativna odločba, še vedno ugodnosti. Sodišče prve stopnje je želelo le, da bi mu takšna odločba omogočala,

da se prepriča o utemeljenosti kvantifikacije te ugodnosti na ta datum, z razlogovanjem in izbranimi ekonomskimi parametri.

62 Družba Scott v zvezi s tem zatrjuje, da se je izpodbijana sodba v sporni odločbi omejila na očitke v zvezi neobrazložitvijo uporabe obresti, izračunanih na podlagi obrestnoobrestnega računa.

Presoja Sodišča

63 Kot izhaja tudi iz točk od 48 do 52 izpodbijane sodbe, Sodišče prve stopnje, da bi lahko odredilo vračilo državne pomoči, ni nameravalo postaviti pogoja, da mora Komisija dokazati, da ima upravičenec ugodnosti v času naloga za vračilo zaradi te pomoči. Navedbe Sodišča prve stopnje v zvezi z vprašanjem, ali ima upravičenec na ta dan še vedno ugodnosti, pomenijo namreč prav del analize za ugotovitev, ali je uporaba obrestne mere, izračunane na podlagi obrestnoobrestnega računa, upravičena z nujnostjo odprave ugodnosti, ki jo ima upravičenec.

64 Ta pritožbeni razlog je neutemeljen, ker temelji na nepravilnem razumevanju izpodbijane sodbe. Poleg tega je brezpredmeten, ker ugotovitev Sodišča prve stopnje iz točke 43 izpodbijane sodbe, da Komisija nikjer ni obrazložila, zakaj je prvič uporabila obrestno mero, izračunano na podlagi obrestnoobrestnega računa, sama po sebi zadostuje za potrditev sklepa iz točke 54 izpodbijane sodbe, da sporna odločba ni zadostno obrazložena.

Peti pritožbeni razlog

Trditve strank

65 Komisija ob sklicevanju na točko 51 izpodbijane sodbe meni, da se sodba nezakonito bolj opira na predvidevanja kot pa na dokaze glede domnevne prodajne cene premoženja tovarne Procter & Gamble leta 1998. Komisija s sklicevanjem na pravila o dokaznem bremenu pred njo in pred Sodiščem prve stopnje opozarja, da iz sporne odločbe izhaja, da v nobenem primeru ni bilo predloženega nobenega dokaza za utemeljitev takšne prodajne cene.

66 Departma Loiret zatrjuje, da se ta pritožbeni razlog nanaša na odvečen vidik, ki je ena izmed okoliščin in je namenjena izpodbijanju presoje dejstev, ki jo je opravilo Sodišče prve stopnje. Zato je nedopusten.

67 Družba Scott zatrjuje, da je v sporni točki izpodbijane sodbe le opisano dejansko stanje pred Sodiščem prve stopnje, tako da Komisija ne more razpravljati o vsebini. Sicer pa je mogoče to točko odpraviti, ne da bi to povzročilo cenzuro izpodbijane sodbe.

Presoja Sodišča

68 Peti pritožbeni razlog se nanaša na del izpodbijane sodbe, s katerim je Sodišče prve stopnje v svojem preizkusu za določitev, ali je uporaba obrestne mere, izračunane na podlagi obrestnoobrestnega računa, upravičena z nujnostjo odprave ugodnosti, ki jo ima upravičenec, poskušalo poudariti dvome v zvezi z vrednostjo ugodnosti, ki jo je imela družba Scott na datum sporne odločbe.

69 Zato je tako kot četrti pritožbeni razlog ta brezpredmeten, ker ugotovitev Sodišča prve stopnje iz točke 43 izpodbijane sodbe, da Komisija ni nikjer obrazložila, zakaj je prvič uporabila obrestno mero, izračunano na podlagi obrestnoobrestnega računa, sama po sebi zadostuje za potrditev sklepa iz točke 54 izpodbijane sodbe, da sporna odločba ni zadostno obrazložena.

Šesti pritožbeni razlog

Trditve strank

70 Komisija s sklicevanjem na točki 51 in 52 izpodbijane sodbe zatrjuje, da se v tej sodbi napačno šteje, da je bila enajst let po odobritvi pomoči domnevna prodajna cena premoženja tovarne Procter & Gamble leta 1998 upoštevna za izračun zneska državne pomoči, ki ga je treba vrniti.

71 Komisija poudarja, da ni nobenega dvoma, da je družba Scott prejela znatno državno pomoč in da je več razlogov, na podlagi katerih je mogoče razložiti zmanjšanje vrednosti premoženja. Vendar se vrednost nezakonite državne pomoči, ki ni združljiva s skupnim trgom, izračuna na datum njene odobritve, cilj pa je vzpostavitev prejšnjega stanja, ki nujno vključuje obrestne obresti, ne glede na to, kaj je upravičenec v tem obdobju naredil s to pomočjo.

72 Departma Loiret meni, da je ta pritožbeni razlog nedopusten, ker je usmerjen proti presoji dejstev, ki jo je opravilo Sodišče prve stopnje. Poleg tega iz točk 50 in 51 izpodbijane sodbe izhaja obširna obrazložitev, zato naj bi bili očitki proti tem razlogom brezpredmetni. Družba Scott je podala iste trditve kot v okviru petega pritožbenega razloga.

Presoja Sodišča

73 Tako kot peti pritožbeni razlog se tudi šesti pritožbeni razlog nanaša na del izpodbijane sodbe, s katerim je Sodišče prve stopnje v okviru analize za določitev, ali je uporaba obrestne mere, izračunane na podlagi obrestnoobrestnega računa, upravičena z nujnostjo odprave ugodnosti, ki jo ima upravičenec, nameravalo poudariti svoje dvome v zvezi z vrednostjo ugodnosti, ki jo je imela družba Scott na datum sporne odločbe.

74 Zato je prav tako brezpredmeten, ker ugotovitev Sodišča prve stopnje iz točke 43 izpodbijane sodbe, da Komisija ni nikjer obrazložila, zakaj je prvič uporabila obrestno mero, izračunano na podlagi obrestnoobrestnega računa, sama po sebi zadostuje za potrditev sklepa iz točke 54 izpodbijane sodbe, da sporna odločba ni zadostno obrazložena.

Sedmi pritožbeni razlog

Trditve strank

75 Komisija s sklicevanjem na točko 53 izpodbijane sodbe meni, da se v tej sodbi napačno šteje, da se, če končna odločba na področju državnih pomoči ne določa drugače, za vprašanje, ali je treba pri vračilu uporabiti navadno obrestno mero ali izračunano na podlagi obrestnoobrestnega računa, uporabijo „nacionalni postopki“.

76 Nujna uporaba obrestne mere, izračunane na podlagi obrestnoobrestnega računa, je materialno in ne procesno vprašanje, tako kot je obrestna mera sama. Gre za bistveno vprašanje prava Skupnosti, pri čemer je cilj popolna odprava ugodnosti in vzpostavitev prejšnjega stanja, kar bi zahtevalo pravilno določitev vrednosti denarja čez čas.

77 Poleg tega, če bi bila uporaba obrestne mere, izračunane na podlagi obrestnoobrestnega računa, procesno vprašanje, bi bila Uredba št. 794/2004 po definiciji nezakonita, ker bi posegala na področja, za katera so pristojne države članice na podlagi člena 14(3) Uredbe št. 659/1999.

78 Departma Loiret meni, da s tem pritožbenim razlogom ne more uspeti. Čeprav je res, da metoda diskontiranja državne pomoči, ki je razglašena za prepovedano, pomeni vprašanje materialnega prava Skupnosti, ostaja dejstvo, da je takrat to pravo, če končna odločba ne bi določala drugače, napotovalo na nacionalno pravo.

79 Družba Scott meni, da glede na pravno stanje, kot izhaja med drugim iz točke 88 zgoraj navedene sodbe Siemens in prakse v zadevnem obdobju, sporne odločbe ni mogoče razumno razlagati tako, da je francoskim organom odrejala, naj ne upoštevajo pravil, določenih v nacionalnem pravu, in opravijo obrestnoobrestni račun za diskontiranje zneska, ki ga je treba vrniti, med datumom navedene odločbe in datumom dejanskega vračila.

Presoja Sodišča

80 Člen 2(2), prvi in drugi stavek, sporne odločbe določa:

„Vračilo [zadevne pomoči] se izvede takoj v skladu s postopki nacionalnega prava, če omogočajo takojšnjo in učinkovito izvršitev te odločbe. Pomoč, ki se vrne, vključuje obresti od datuma, ko je bila dana na razpolago upravičencu, do datuma vračila.“

81 To besedilo je treba razumeti ob upoštevanju stanja prava Skupnosti ter prakse Komisije v zvezi z diskontiranjem zneska pomoči, ki ga je treba vrniti, kot sta obstajala v času sprejetja sporne odločbe.

82 Kot je bilo ugotovljeno v točki 46 te sodbe, v času sprejetja sporne odločbe nobena določba prava Skupnosti niti sodna praksa Sodišča ali Sodišča prve stopnje ni podrobno določala, ali je treba obresti pri vračilu pomoči računati na podlagi navadnega ali obrestnoobrestnega računa.

83 Čeprav je res, da je metoda diskontiranja nezakonite državne pomoči vprašanje materialnega in ne procesnega prava, je vendarle treba ugotoviti, da je, tako kot je upravičeno opozoril departma Loiret, Komisija v dopisu državam članicam SG(91) D/4577 z dne 4. marca 1991 navedla, da končna odločba, s katero je ugotovila nezdružljivost pomoči s skupnim trgom, „zajema vračilo zneska nezakonito že nakazanih pomoči, ki se opravi na podlagi določb nacionalnega prava, vključno s tistimi, ki zadevajo zamudne obresti za terjatve države, pri čemer morajo obresti običajno začeti teči od datuma odobritve zadevnih nezakonitih pomoči“.

84 Zato ta dopis vprašanje pripisa obresti navezuje na podrobna postopkovna pravila za vračilo in glede tega napotuje na nacionalno pravo. Komisija je šele s svojim sporočilom v zvezi z zastarelostjo določenih besedil v zvezi s politiko na področju državnih pomoči (UL 2004, C 115, str. 1) obvestila države članice in zainteresirane tretje osebe, da ne namerava več uporabljati navedenega dopisa, ki ga je med drugim tako kot druga besedila, zajeta s tem sporočilom, opredelila za „besedilo, ki se nanaša na procesna vprašanja na področju državnih pomoči“.

85 Ker sporna odločba izrecno ne določa, da je treba pomoč, ki jo je treba vrniti, diskontirati na podlagi obrestne mere, izračunane na podlagi obrestnoobrestnega računa, in ker se poleg tega ne izpodbija, da francosko pravo predvideva uporabo navadne obrestne mere, je Sodišče prve stopnje člen 2(2) sporne odločbe upravičeno razlagalo tako, da je posledica te določbe, da se obresti, ki se pripišejo za obdobje od izdaje sporne odločbe do vračila pomoči, izračunajo na podlagi navadne obrestne mere, in ugotovilo, da je zato sporna odločba očitno protislovna.

86 Zato je treba zavrniti tudi sedmi pritožbeni razlog.

Osmi pritožbeni razlog

Trditve strank

87 Komisija zatrjuje, da je izpodbijana sodba nesorazmerna, ker sporno odločbo razglaša v celoti za nično (v delu, v katerem se nanaša na zemljišče in tovarno) na podlagi pomanjkljivih sklepov v obrazložitvi glede uporabe obrestne mere, izračunane na podlagi obrestnoobrestnega računa. Vendar bi vprašanje obresti lahko bilo in bi moralo biti obravnavano ločeno od vprašanja glavnice, vprašanje obresti, izračunanih na podlagi obrestnoobrestnega računa, pa bi lahko bilo in bi moralo biti obravnavano ločeno od navadnih obresti. Začetni znesek pomoči, kot je bil ugotovljen v sporni odločbi, in uporaba navadne obrestne mere namreč v izpodbijani sodbi nista bila izpodbijana.

88 Z osmim pritožbenim razlogom predmet spora ni spremenjen. Pritožbeni razlogi, našteti v členu 58, prvi odstavek, drugi stavek, Statuta Sodišča se po definiciji nanašajo na vprašanja, ki se pojavijo ali jih je treba pojasniti v sodbi Sodišča prve stopnje. V obravnavani zadevi naj bi bilo z izpodbijano sodbo kršeno pravo Skupnosti.

89 Bilo bi popolnoma nepravično in nezdružljivo z zahtevo po učinkovitem sodnem varstvu, če bi se sodba (v obravnavani zadevi izdana proti Komisiji) ohranila v veljavi kljub napačni uporabi prava, ne da bi bila mogoča pritožba. Ta sklep naj bi temeljil na členu 113(1) Poslovnika Sodišča, ki opozarja na temeljno pravilo, da se predlog za delno

razveljavitev ali razveljavitev v celoti odločbe Sodišča prve stopnje po definiciji nanaša na vprašanja, ki so lahko predmet pritožbe.

90 Poleg tega naj osmi pritožbeni razlog ne bi bil povezan s samimi ničnostnimi razlogi, ki jim je ugodilo Sodišče prve stopnje, ampak bolj z njihovimi posledicami. Komisija se ne strinja s tem, da mora tožena stranka pred Sodiščem prve stopnje sama od sebe v korist tožeče stranke ali Sodišča prve stopnje dokazovati, kakšne bi bile lahko različne posledice, če bi uspelo nasprotni stranki. To naj bi toženo stranko zavezovalo, da pripravi celotno nadomestno utemeljitev na podlagi predpostavk glede tega, kaj bi Sodišče prve stopnje lahko storilo ali opustilo.

91 Departma Loiret in družba Scott menita, da ta pritožbeni razlog ni dopusten, ker razširja predmet spora in pomeni nov sklep, saj Komisija v nobenem trenutku ni zahtevala, naj se Sodišče prve stopnje omeji na delno razglasitev ničnosti, čeprav je izrecno poudarila očitek v zvezi z metodo diskontiranja.

92 Poleg tega bi ločitev navadnih obresti in obresti, izračunanih na podlagi obrestnoobrestnega računa, za katero je bilo Sodišče zaprošeno, naj jo upošteva v okviru tega pritožbenega razloga, da bi bila lahko spremenjena izpodbijana sodba, pomenila bistveno spremembo sporne odločbe, čeprav Sodišče prve stopnje na področju državnih pomoči nima pristojnosti za odločanje v sporu polne jurisdikcije. Metoda izračuna obresti naj bi bila sestavni del celotnega izračuna, iz katerega izhaja končni znesek pomoči, obrazložitev v zvezi z njeno izbiro pa bi bila prav tako pomembna kot ugotovitev nezakonitosti pomoči in izračuna njenega zneska pred diskontiranjem. Njuna končna nerazdružljivost bi prepovedovala delno razglasitev ničnosti.

Presoja Sodišča

– Dopustnost osmega pritožbenega razloga

93 V skladu s členom 58, prvi odstavek, Statuta Sodišča je pritožba pred Sodiščem omejena na pravna vprašanja in se lahko vloži zlasti zaradi kršitve zakonodaje Skupnosti s strani Sodišča prve stopnje.

94 Poleg tega člen 113(2) Poslovnika Sodišča določa, da pritožba ne more spreminjati predmeta postopka pred Sodiščem prve stopnje.

95 V zvezi s tem je treba opozoriti, da iz ustaljene sodne prakse izhaja, da je pristojnost Sodišča v okviru pritožbe načeloma omejena na presojo pravnih vprašanj, ki so bila obravnavana na prvi stopnji (sodbi z dne 1. junija 1994 v zadevi Komisija proti Brazzelli Lualdi in drugi, C-136/92 P, Recueil, str. I-1981, točka 59, ter z dne 1. februarja 2007 v zadevi Sison proti Svetu, C-266/05 P, ZOdl., str. I-1233, točka 95).

96 Komisija s tem pritožbenim razlogom ne izpodbija pravnih ugotovitev Sodišča prve stopnje v zvezi s tožbenim razlogom, ki ga je obravnavalo. Komisija Sodišču prve stopnje bolj očita posledice, ki izhajajo iz njegovega sklepa, da je treba ugoditi petemu delu drugega tožbenega razloga, ki ga je navajal departma Loiret, da Komisija ni dovolj

obrazložila svoje odločbe o diskontiranju vrednosti pomoči tako, da se izračunajo obresti na podlagi obrestnoobrestnega računa. Komisija namreč meni, da je Sodišče prve stopnje, ob kršitvi načela sorazmernosti, sporno odločbo neupravičeno v celoti razglasilo za nično v delu, v katerem se nanaša na odobreno pomoč v obliki preferenčne cene zadevnega zemljišča, le na podlagi takega sklepa.

97 Vendar, če je Sodišče pristojno za presojo pravne rešitve v zvezi s tožbenimi razlogi, obravnavanimi na prvi stopnji, mora biti pristojno tudi za presojo pravnih posledic, ki jih ugotovi Sodišče prve stopnje na podlagi take rešitve in ki prav tako pomenijo pravno vprašanje, sicer bi bil postopek pritožbe v znatni meri brez pomena.

98 V tem kontekstu je poleg tega treba opozoriti, da konkretnih posledic, ki bi jih Sodišče prve stopnje morda lahko ugotovilo v svoji sodbi glede ugotovitve, da je tožbeni razlog utemeljen, stranke v sporu pred Sodiščem prve stopnje ne morejo nujno predvideti.

99 Iz navedenega izhaja, da ni mogoče šteti, da pritožbeni razlog v okviru pritožbe zoper pravno posledico, na katero je Sodišče prve stopnje sklepalo na podlagi pravnega vprašanja, ki ga je obravnavalo, „[spreminja predmet] postopka pred Sodiščem prve stopnje“ v smislu člena 113(2) Poslovnika Sodišča.

100 Poleg tega, v nasprotju s trditvami departmaja Loiret in družbe Scott, osmi pritožbeni razlog ne pomeni novega sklepa, ki bi bil nedopusten na podlagi člena 113(1), druga alinea, navedenega poslovnika.

101 Ugotoviti je namreč treba, kot je v točki 93 sklepnih predlogov poudaril generalni pravobranilec, da predlog Komisije pred Sodiščem prve stopnje, naj zavrne tožbo departmaja Loiret, zajema tudi ožji predlog morebitne delne zavrnitve.

102 Zato je treba ugovor nedopustnosti, ki sta ga vložila departma Loiret in družba Scott glede osmega pritožbenega razloga, zavrniti.

– Utemeljenost osmega pritožbenega razloga

103 Sodišče prve stopnje na podlagi členov 231, prvi odstavek, ES in 224, šesti odstavek, ES, če je tožba utemeljena, zadevni akt razglasi za ničnega.

104 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da edino dejstvo, da Sodišče prve stopnje tožbeni razlog, ki ga je navedla tožeča stranka v podporo svoji ničnosti tožbi, šteje za utemeljenega, Sodišču prve stopnje ne omogoča, da izpodbijani akt samodejno razglasi za ničnega v celoti. Razglasitev ničnosti v celoti namreč ni mogoča, kadar se zdi očitno, da je navedeni tožbeni razlog, ki se nanaša le na poseben vidik spornega akta, lahko podlaga le za delno razglasitev ničnosti.

105 Po drugi strani je treba opozoriti, da je, kot izhaja iz ustaljene sodne prakse, razglasitev delne ničnosti akta Skupnosti mogoča samo takrat, kadar je elemente, katerih ničnost se zahteva, mogoče ločiti od preostalega akta (sodba z dne 24. maja 2005 v zadevi Francija proti Parlamentu in Svetu, C-244/03, ZOdl., str. I-4021, točka 12, ter navedena sodna praksa).

106 Ta zahteva po ločljivosti ni izpolnjena, če bi bila posledica delne ničnosti akta sprememba njegovega bistva (zgoraj navedena sodba Francija proti Parlamentu in Svetu, točka 13).

107 Vendar v obravnavanem primeru ni sporno, da vprašanje, ali je začetni znesek pomoči treba diskontirati z uporabo navadne obrestne mere ali obrestne mere, izračunane na podlagi obrestnoobrestnega računa, ne vpliva na ugotovitev v sporni odločbi, da pomoč ni združljiva s skupnim trgom in da jo je treba vrniti.

108 V zvezi s tem je treba zlasti ugotoviti, da izrek sporne odločbe sam v njenem členu 1 razlikuje med začetnim zneskom zadevne pomoči in diskontiranim zneskom. Niti iz

sporne odločbe niti iz izpodbijane sodbe ne izhaja trditev, ki bi nasprotovala temu, da je mogoče vprašanje obresti obravnavati ločeno od začetnega zneska pomoči.

109 Vendar, v nasprotju s trditvami Komisije, Sodišču prve stopnje ni mogoče očitati, da ni ločilo vprašanja obresti, izračunanih na podlagi obrestnoobrestnega računa, in navadnih obresti. Sodišče prve stopnje namreč začetnega zneska pomoči ne bi moglo diskontirati tako, da bi namesto obrestne mere, izračunane na podlagi obrestnoobrestnega računa, uporabilo navadno obrestno mero, ne da bi pri tem spremenilo vsebino sporne odločbe. Treba pa je tudi poudariti, da je Sodišče prve stopnje v točkah od 45 do 47 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je obrazložitev sporne odločbe nezadostna tudi glede uporabe obrestne mere 5,7 % za obdobje trinajstih let.

110 Iz navedenega izhaja, da je treba osmemu pritožbenemu razlogu ugoditi v delu, v katerem se Sodišču prve stopnje očita, da ni ločilo vprašanja obresti in vprašanja glavnice ter da je sporno odločbo v celoti razglasilo za nično v delu, v katerem se nanaša na zemljišče in tovarno, na podlagi predlogov, omejenih na obrazložitev diskontiranja začetnega zneska pomoči.

Vrnitev zadeve v novo odločanje Sodišču prve stopnje

111 Na podlagi člena 61, prvi odstavek, Statuta Sodišča lahko Sodišče, če je pritožba utemeljena, razveljavi odločitev Sodišča prve stopnje. Če stanje postopka to dovoljuje, lahko samo dokončno odloči o zadevi ali pa jo vrne v razsojanje Sodišču prve stopnje.

112 Ker je Sodišče prve stopnje obravnavalo le peti del drugega tožbenega razloga, ki ga je navajal departma Loiret v utemeljitev svoje tožbe, Sodišče meni, da stanje postopka ne dovoljuje, da bi samo dokončno odločilo o zadevi. Zato je treba zadevo vrniti Sodišču prve stopnje.

113 Ker je treba zadevo vrniti Sodišču prve stopnje, se odločitev o stroških tega pritožbenega postopka pridrži.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

1. Sodba Sodišča prve stopnje Evropskih skupnosti z dne 29. marca 2007 v zadevi Département du Loiret proti Komisiji (T-369/00) se razveljavi.

2. Zadeva se vrne v odločanje Sodišču prve stopnje Evropskih skupnosti.

3. Odločitev o stroških se pridrži.

Podpisi